

Štrasburg, 28.I.2003

Rada Európy

**Dodatkový protokol k Dohovoru o počítačovej kriminalite týkajúci sa
trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy
spáchaných prostredníctvom počítačových systémov**

Členské štáty Rady Európy a ostatné účastnícke štáty Dohovoru o počítačovej kriminalite, otvoreného na podpis v Budapešti 23. novembra 2001, ktoré podpísali tento protokol;

majúc na zreteli, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu medzi jej členmi;

pripomínajúc, že všetci ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach;

zdôrazňujúc potrebu zabezpečiť, bez akejkoľvek diskriminácie a rozdielu, úplné a účinné dodržiavanie všetkých ľudských práv zakotvených v európskych a ostatných medzinárodných právnych nástrojoch;

v presvedčení, že činy rasovej a xenofóbnej povahy porušujú ľudské práva a sú hrozbou pre právny štát a demokratickú stabilitu;

majúc na zreteli, že vnútroštátne aj medzinárodné právo musí ustanoviť primerané právne opatrenia v reakcii na propagandu rasovej a xenofóbnej povahy prostredníctvom počítačových systémov;

súc si vedomé skutočnosti, že propagácia týchto činov je často ustanovená ako trestný čin vo vnútroštátnej legislatíve;

so zreteľom na Dohovor o počítačovej kriminalite, ktorý ustanovuje moderné a pružné spôsoby medzinárodnej spolupráce, a súc presvedčené o nutnosti harmonizovať hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa boja proti rasovej a xenofóbnej propagande;

uvedomujúc si, že počítačové systémy sú prostriedkom, ktorý nebývalým spôsobom uľahčuje slobodu prejavu a komunikáciu v celosvetovom meradle;

uznávajúc, že sloboda prejavu tvorí jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a je jedným z hlavných predpokladov pokroku a rozvoja každej ľudskej bytosti;

súc však znepokojené nebezpečenstvom nesprávneho použitia alebo zneužitia týchto počítačových systémov na šírenie rasovej a xenofóbnej propagandy;

dbajúc na potrebu zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi slobodou prejavu a účinným bojom proti činom rasovej a xenofóbnej povahy;

uznávajúc, že cieľom tohto protokolu nie je dotknúť sa princípov slobody prejavu ustanovených vo vnútroštátnej legislatíve;

s prihliadnutím na relevantné medzinárodné právne dokumenty v tejto oblasti, najmä Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho protokol č. 12 týkajúci sa všeobecného zákazu diskriminácie, existujúce dohovory Rady Európy o spolupráci v trestnej oblasti, najmä Dohovor o počítačovej kriminalite, Medzinárodný dohovor OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie z 21. decembra 1965, Spoločnú akciu Európskej únie z 15. júla 1996, ktorú prijala rada na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii v súvislosti s opatreniami na boj proti rasizmu a xenofóbii;

vítajúc najnovší vývoj, v rámci ktorého sa ďalej prehĺbilo medzinárodné porozumenie a spolupráca v boji proti počítačovej kriminalite, rasizmu a xenofóbii;

so zreteľom na Akčný plán, ktorý prijali hlavy štátov a vlád Rady Európy pri príležitosti svojho druhého summitu (Štrasburg, 10.-11. október 1997) s cieľom usilovať sa o spoločný postup v reakcii na vývoj nových technológií, odrážajúci normy a hodnoty Rady Európy;

sa dohodli takto:

Kapitola I – Spoločné ustanovenia

Článok 1 – Účel

Účelom tohto protokolu je doplniť medzi stranami protokolu ustanovenia Dohovoru o počítačovej kriminalite otvoreného na podpis v Budapešti 23. novembra 2001 (ďalej len „dohovor“) o trestnoprávny postih činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov.

Článok 2 – Definícia

1. Na účely tohto protokolu:

„*rasovým a xenofóbnym materiálom*“ sa rozumie každý písomný materiál, každé obrazové alebo iné znázornenie myšlienok alebo teórií, ktoré obhajuje, podporuje alebo podnecuje nenávisť, diskrimináciu alebo násilie proti ktorémukoľvek jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov z dôvodu rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnej či etnickej príslušnosti, ako aj náboženstva, pokiaľ sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto faktorov.

2. Pojmy a výrazy použité v tomto protokole sa vykladajú rovnakým spôsobom ako v dohovore.

Kapitola II – Opatrenia, ktoré sa majú prijať na vnútroštátnej úrovni

Článok 3 – Šírenie rasových a xenofóbných materiálov prostredníctvom počítačových systémov

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku ustanovila ako trestný čin, pokiaľ je spáchaný úmyselne a neoprávnene, toto konanie:

distribúcia alebo iné sprístupňovanie rasového a xenofóbného materiálu prostredníctvom počítačového systému.

2. Strana si môže vyhradiť právo neustanoviť trestnoprávnu zodpovednosť za konanie podľa odseku 1 tohto článku, ak materiál uvedený v článku 2 odsek 1 obhajuje, podporuje alebo podnecuje diskrimináciu, ktorá nie je spojená s nenávisťou alebo násilím, pod podmienkou, že existujú iné účinné prostriedky nápravy.

3. Bez ohľadu na odsek 2 tohto článku si strana môže vyhradiť právo neuplatňovať odsek 1 na tie prípady diskriminácie, na ktoré nemôže uplatniť účinné prostriedky nápravy podľa odseku 2 z dôvodu ustálených zásad v jej vnútroštátnom právnom systéme týkajúcich sa slobody prejavu.“

Článok 4 – Rasovo a xenofóbne motivované vyhrážanie

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku ustanovila ako trestný čin, pokiaľ je spáchaný úmyselne a neoprávnene, toto konanie:

vyhrážanie sa prostredníctvom počítačového systému spáchaním závažného trestného činu upraveného vo vnútroštátnom právnom poriadku, (i) proti jednotlivcom z dôvodu príslušnosti k skupine odlišujúcej sa rasou, farbou pleti, pôvodom alebo národnou a etnickou

príslušnosťou, ako aj náboženstvom, pokiaľ sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto faktorov, alebo (ii) proti skupine jednotlivcov, ktorá sa odlišuje niektorou z týchto charakteristík.

Článok 5 – Rasovo a xenofóbne motivované urážanie

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku ustanovila ako trestný čin, pokiaľ je spáchaný úmyselne a neoprávnene, toto konanie:

verejné urážanie (i) osôb z dôvodu ich príslušnosti k skupine odlišujúcej sa rasou, farbou pleti, pôvodom alebo príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, ako aj náboženstva, ak sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto dôvodov alebo (ii) skupiny osôb, ktoré sa odlišujú niektorou z týchto charakteristík; prostredníctvom počítačového systému.

2. Strana môže byť:

a) požiadať, aby následkom činu uvedeného v odseku 1 bolo vystavenie osoby alebo skupiny osôb uvedených v odseku 1 nenávisti, opovrhnutiu alebo zosmiešňovaniu alebo

b) vyhradiť si právo čiastočne alebo úplne neuplatniť odsek 1 tohto článku.

Článok 6 – Popieranie, hrubé zľahčovanie, schvaľovanie alebo ospravedlňovanie zločinov proti ľudskosti

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne opatrenia, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku ustanovila ako trestný čin, pokiaľ je spáchaný úmyselne a neoprávnene, toto konanie:

verejné rozširovanie alebo iné sprístupňovanie materiálu, ktorý popiera, hrubo zľahčuje, schvaľuje alebo ospravedlňuje zločin genocídy alebo zločiny proti ľudskosti, ktoré ako také ustanovujú a uznávajú právoplatné a záväzné rozhodnutia Medzinárodného vojenského tribunálu zriadeného na základe Londýnskej dohody z 8. augusta 1945 alebo ktoréhokoľvek iného medzinárodného súdu zriadeného na základe relevantných medzinárodných právnych nástrojov, ktorého jurisdikciu príslušná strana uznáva, prostredníctvom počítačového systému.

2. Strana môže byť

a) požadovať, aby sa popieranie alebo hrubé zľahčovanie uvedené v odseku 1 tohto článku páchalo s úmyslom podnecovať nenávisť, diskrimináciu alebo násilie proti ktorémukoľvek jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov z dôvodu rasy, farby pleti, pôvodu alebo príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, ako aj náboženstva, pokiaľ sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto dôvodov alebo

b) vyhradiť si právo čiastočne alebo úplne neuplatniť odsek 1 tohto článku.

Článok 7 – Napomáhanie a navádzanie

Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku ustanovila ako trestný čin, pokiaľ je spáchaný úmyselne a neoprávnene,

napomáhanie a navádzanie na spáchanie niektorého z činov vymedzených v tomto protokole s cieľom dosiahnuť, aby sa spáchal tento čin.

Kapitola III — Vztťahy medzi dohovorom a týmto protokolom

Článok 8 – Vztťahy medzi dohovorom a týmto protokolom

1. Články 1, 12, 13, 22, 41, 44, 45 a 46 dohovoru sa uplatnia primerane aj na tento protokol.
2. Strany rozšíria pôsobnosť opatrení vymedzených v článkoch 14 až 21 a článkoch 23 až 35 dohovoru na články 2 až 7 tohto protokolu.

Kapitola IV – Záverečné ustanovenia

Článok 9 – Vyjadrenie súhlasu byť viazaný

1. Tento protokol je otvorený na podpis štátom, signatárom dohovoru, ktoré môžu vyjadriť svoj súhlas byť viazané protokolom buď:
 - a) podpisom bez výhrady ratifikácie, prijatia alebo schválenia, alebo
 - b) podpisom s výhradou ratifikácie, prijatia alebo schválenia, po ktorých nasleduje ratifikácia, prijatie alebo schválenie.
2. Štát môže podpísať tento protokol bez výhrady ratifikácie, prijatia alebo schválenia, alebo uložiť ratifikačnú listinu, listinu o prijatí alebo o schválení, len ak už predtým uložil alebo súčasne s ním ukladá ratifikačnú listinu, listinu o prijatí alebo o schválení dohovoru.
3. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení sa uložia u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 10 – Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobudne platnosť prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď päť štátov vyjadrí svoj súhlas byť viazaných protokolom v súlade s ustanoveniami článku 9.
2. Vo vzťahu ku ktorémukoľvek štátu, ktorý neskôr vyjadrí svoj súhlas byť ním viazaný, nadobudne protokol platnosť prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa jeho podpisu bez výhrady ratifikácie, prijatia alebo schválenia, alebo uloženia ratifikačnej listiny alebo listiny o prijatí alebo schválení.

Článok 11 – Prístup

1. Každý štát, ktorý pristúpil k dohovoru, môže pristúpiť k tomuto protokolu po tom, ako protokol nadobudol platnosť.
2. Prístup sa vykoná uložením listiny o prístupe u generálneho tajomníka Rady Európy a nadobudne účinnosť prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa jej uloženia.

Článok 12 – Výhrady a vyhlásenia

1. Výhrady a vyhlásenia, ktoré urobila strana vo vzťahu k niektorému z ustanovení dohovoru, sú platné aj vo vzťahu k tomuto protokolu, ak táto strana nevyhlási inak pri podpise alebo pri uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo o pristúpení.

2. Písomným oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy môže každý štát pri podpise alebo pri uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpe vyhlásiť, že uplatňuje jednu alebo viaceré výhrady ustanovené v článkoch 3, 5 a 6 tohto protokolu. Zároveň môže strana vo vzťahu k ustanoveniam tohto protokolu uplatniť jednu alebo viaceré výhrady ustanovené v článku 22 odseku 2 a článku 41 odseku 1 dohovoru, a to nezávisle od implementácie dohovoru touto stranou. Iné výhrady sú neprípustné.

3. Písomným oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy môže každý štát pri podpise alebo pri uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpe vyhlásiť, že využíva možnosť požadovať dodatočné znaky skutkovej podstaty podľa ustanovení článku 5 odsek 2 písm. a) a článku 6 odsek 2 písm. a) tohto protokolu.

Článok 13 – Štatút a odvolanie výhrad

1. Strana, ktorá uplatnila výhradu v súlade s článkom 12, odvolá túto výhradu úplne alebo sčasti hneď, ako to okolnosti umožnia. Toto odvolanie nadobudne platnosť dňom prijatia oznámenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Ak sa v oznámení uvádza deň, kedy má odvolanie výhrady nadobudnúť platnosť a tento deň nasleduje až po dni, keď oznámenie prijme generálny tajomník, odvolanie nadobudne účinnosť neskorším z týchto dátumov.

2. Generálny tajomník Rady Európy si u strán, ktoré uplatnili jednu alebo viaceré výhrady v súlade s článkom 12, môže pravidelne overovať, aké sú vyhladky na odvolanie tejto výhrady alebo výhrad.

Článok 14 – Územná pôsobnosť

1. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpe uviesť územie alebo územia, na ktorých sa tento protokol uplatňuje.

2. Každý štát môže kedykoľvek neskôr vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť platnosť tohto protokolu na ktorékoľvek územie uvedené vo vyhlásení. Vo vzťahu k tomuto územiu nadobudne protokol platnosť prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa prijatia vyhlásenia generálnym tajomníkom.

3. Každé vyhlásenie urobené podľa predchádzajúcich dvoch odsekov, týkajúce sa územia uvedeného vo vyhlásení, môže byť odvolané oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Odvolanie nadobudne platnosť prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia generálnym tajomníkom.

Článok 15 – Výpoveď

1. Ktorákoľvek strana môže kedykoľvek vypovedať tento protokol oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy.

2. Takáto výpoveď nadobudne platnosť prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia generálnym tajomníkom.

Článok 16 – Oznámenie

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré sa podieľali na vypracovaní tohto protokolu, ako aj všetkým štátom, ktoré pristúpili alebo boli vyzvané, aby pristúpili k tomuto protokolu

- a) každý podpis;
- b) uloženie každej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe;
- c) každý dátum nadobudnutia platnosti tohto protokolu v súlade s článkami 9, 10 a 11;
- d) každý iný úkon, oznámenie alebo informáciu, ktoré sa týkajú tohto protokolu.

Na dôkaz toho podpísaní, ktorí na to boli riadne splnomocnení, podpísali tento protokol.

Dané v Štrasburgu 28. januára 2003 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archívoch Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie všetkým členským štátom Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré sa podieľali na vypracovaní tohto protokolu a každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby k nemu pristúpil.